

4. Розраховатися з кредиторами підприємства, або мати можливість використовувати поточний прибуток розраховатися з ними в узгоджений період.

Такі ідеальні результати досягаються дуже рідко. Кризовий стан підприємства долається з великими труднощами і значними втратами ресурсів, персоналу, сфери діяльності, ринків збуту, прав власності на активи підприємства. Тому з наведених вище критеріїв успішності антикризових заходів більшістю в ході боротьби за підприємство доводиться жертвувати. Орієнтуючись на головний – відновлення прибуткової діяльності в обсягах, достатніх для розрахунків з кредиторами підприємства [6, с. 208–217].

Список використаних джерел

1. Градов Н.П., Кузин Б.Н. Стратегия и тактика антикризисного управления фирмой. – СПб.: Спец. Лит., 1996.
2. Рибалкін О.В. і ін. Основи економічної теорії. – К.: Академія, 2002. –351 с.
3. Теория и практика антикризисного управления: Учебник для вузов. – М.: Закон и право, ЮНИТИ, 1996.
4. Чернявский А.Д. Антикризисное управление: Учебное пособие. – К.: МАУП, 2000.
5. Економіка підприємства: Підручник / За заг. ред. С.Ф. Покропивного. – К.: КНЕУ, 2001.
6. Економіка підприємства: Структурно-логічний навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2001.
7. Економіка підприємства: Навч. посіб. / За заг. ред. В.Є. Воротіна. – К.: Україна, 2005.

***Annotation.** In the articles lighted up principal reasons of crisis situation that was folded to Ukraine, beginning from 90th XX of century and (he ways of her overcoming are specified.*

***Key words:** system, crisis, overcoming, measures, ways, providing, reasons.*

УДК 338.242

Радченко Л.П., к.е.н., доцент Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ І СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ РИНКУ МІЖНАРОДНИХ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ

Аналізується вплив глобалізації та її проявів на формування нових тенденцій розвитку світового ринку туристичних послуг. З'ясовується необхідність врахування світових тенденцій для визначення шляхів розвитку ринку міжнародних туристичних послуг в національній економіці України.

***Ключові слова:** глобалізація, ринок міжнародних туристичних послуг, рейтинг конкурентоспроможності туристичного ринку, перспективи розвитку українського ринку міжнародних туристичних послуг.*

Постановка проблеми. Розвиток світового господарства в умовах постіндустріальної економіки характеризується значною мірою зростанням сфери послуг, в якій туристичний ринок є найбільш динамічним. Це призвело до того, що туристична галузь не тільки відіграє важливу роль в розвитку національних економік провідних економічно розвинутих країн світу та країн з традиційним розвитком туризму, але й робить значний внесок в економіку тих країн, яким в сучасних умовах за достатньо короткий час вдалося створити конкурентоспроможну індустрію туризму. Отже, актуальними є дослідження чинників, які сприяють розвитку світового ринку туризму та є важливими для реалізації потенційних можливостей

України на цьому ринку.

Аналіз актуальних досліджень. В останні роки немало закордонних і вітчизняних вчених приділяють увагу дослідженню теоретичних і практичних проблем розвитку туризму. Серед них слід виділити роботи таких вчених як А. Александрова, В. Герасименко, Л. Геншафт, М. Жукова, Л. Левковська, О. Любіцева, А. Моррісон, Т. Ткаченко та багато інших. В подальших дослідженнях необхідно продовжити пошук можливостей розвитку ринку туристичних послуг для сприяння економічному зростанню.

Метою даної статті є аналіз впливу глобалізації на формування нових тенденцій розвитку світового ринку міжнародних туристичних послуг та визначення шляхів підвищення конкурентоспроможності України на ньому.

Виклад основного матеріалу. Дослідження процесів розвитку туристичної сфери та світового ринку міжнародних туристичних послуг дозволяють констатувати, що туризм перетворився на потужну галузь світової економіки. За даними Всесвітньої туристичної організації ЮНВТО, в цій галузі створюється 5% обсягу світового ВВП; здійснюється 30% загального обсягу експорту послуг; функціонує кожне 12 – те робоче місце на планеті; у 80% країн світу туризм входить до п'ятірки провідних статей експорту, для 40% країн світу туризм є головним джерелом надходжень в іноземній валюті [5; 1, с.338]. Успішно функціонує світовий ринок туристичних послуг як сфера стійких відносин між суб'єктами світового господарства у галузі туризму з приводу виробництва, реалізації, розподілу та споживання туристичних послуг і супутніх товарів [3, с. 136]. Активізація розвитку туризму обумовлена впливом багатьох чинників соціально-економічного, політичного, науково-технічного, демографічного та історико-культурного характеру, які за напрямом впливу поділяються на екзогенні та ендогенні. Серед екзогенних чинників особливого значення набула глобалізація, на що звертає увагу велика кількість дослідників [1, с. 130; 2].

Глобалізація (від лат. *globus* – куля) виступає основною тенденцією розвитку світового господарства в XXI ст., яка полягає у функціонуванні світової економіки як неподільного цілого. Формується глобальна економічна система, до складу якої входять національні економіки, хоча функціонує вона в умовах виникнення нових протиріч. В основі глобалізаційних процесів лежать об'єктивні радикальні зміни у сфері виробництва в наслідок технологічного перевороту, пов'язаного перш за все з інформаційною революцією. Найновіші інформаційні та телекомунікаційні технології перетворились із елементів інфраструктури в універсальний засіб економічного, культурного і наукового розвитку. Еволюція економіки в напрямі енергозберігаючих і наукомістських галузей та розвиток інформаційних послуг знизили залежність економічного розвитку від природних ресурсів. Інтернаціоналізація фінансів і функціонування міжнародної банківської мережі, гомогенізація міжнародного споживчого ринку у вигляді використання стандартизованих товарів та послуг значно посилили взаємозв'язок національних ринків. Науково-технологічний прогрес зробив людський капітал новим параметром конкурентоспроможності. Паралельно з глобалізацією в світовому господарстві посилюється регіоналізація, яка пов'язана із виділенням самобутніх регіонів, об'єднаних особливостями господарювання, культурно-історичними традиціями, спільними соціально-економічними умовами життя (макрорегіони, мікрорегіони). Отже, зростаюча взаємозалежність між країнами набула особливого впливу на світовий ринок туристичних послуг.

Глобалізація викликала появу нових тенденцій розвитку світового ринку міжнародних туристичних послуг. По-перше, не зважаючи на макроекономічну нестабільність та існування кризових явищ в світовій економіці, в тому числі останньої світової кризи 2007–2009 рр., міжнародний туризм є найдинамічнішим сектором світового ринку. Так, кількість прибуттів за останні 50 років зросла в 34 рази, а надходження від міжнародного туризму склали 919, 6 млрд. дол. Прогнозується в 2012 р. зростання кількості міжнародних туристів на 3–4%, їх загальна кількість перевищить 1 млрд. чол., а до 2020 р. досягне 1,6 млрд. чол.[1, с. 339; 4]. По-друге, значно покращилась якість туристичних послуг. Зросли потоки туристів в країни з високими стандартами обслуговування, такими, як країни Західної Європи, Північної Америки, Японія. Разом з тим, за короткий термін часу вражаючих успіхів в розвитку індустрії туризму досягли Польща, Туреччина, Індія. По-третє, в туристичній індустрії посилилась діяльність транснаціональних корпорацій (комп'ютерні мережі для замовлення туристичних пакетів, розвиток готельних мереж через франчайзинг, союзи авіаперевізників). По-четверте, змінюється структура туристичних послуг: збільшується питома вага пізнавального туризму, активних видів туризму, спеціалізованого туризму (спортивного, екологічного, оздоровчого), ділового. По-п'яте, особливе значення в розвитку міжнародного туризму набуває проблема безпеки в зв'язку з міжнародним тероризмом. По-шосте, міжнародний туризм посилив вплив як на світову економіку в цілому, так і на національні економіки за напрямками: розширення можливостей для економічного зростання і зайнятості населення; розвиток транспорту та будівництва; стимулювання науково-технологічного прогресу, розвиток засобів інформації і зв'язку; удосконалення сфери банківських і страхових послуг.

Україна має великий потенціал розвитку туризму в зв'язку з наявністю унікальних рекреаційних ресурсів та історико-культурних пам'яток. Сфера туризму (за експертними оцінками) може приносити Україні 7% ВВП, хоча зараз обсяг реалізації туристичних послуг становить менше ніж 1% ВВП, а показники у в'їзному туризмі зовсім малі [1; 2]. Отже, можливості розвитку ринку туристичних послуг використовуються недостатньо. Підтверджують це і дані Світового економічного форуму про рейтинг конкурентоспроможності туристичного ринку. В 2011 р. оцінювалися 139 країн світу, серед яких Україна отримала 85 місце (між Гватемалою та Намібією), а в 2009 р. займала 77 місце. У європейському регіоні Україна випередила тільки Вірменію, Боснію і Герцеговину та Молдову. Для порівняння: Росія займає 59 місце, Грузія – 73, а трійку лідерів склали Швейцарія, Німеччина і Франція [6]. Причини такої ситуації: брак інформації про Україну за кордоном, малорозвинена інфраструктура, недостатній рівень безпеки, високий рівень корупції, непрозорі правила ведення бізнесу.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Для розвитку індустрії туризму в Україні та підвищення її конкурентоспроможності на світовому ринку туристичних послуг, на нашу думку, необхідно: в державній економічній політиці враховувати викликані глобалізацією нові тенденції в розвитку міжнародного туризму; сприяти розвитку туристичної галузі, створюючи стратегічні об'єкти (стадіони, аеропорти, дороги) як за рахунок державного фінансування, так і стимулюючи приватний бізнес; спрямовувати інвестиції у сферу туризму не тільки на підготовку об'єктів, пов'язаних із прийомом туристів (транспорт, готелі, ресторани), а й на відновлення природного та історико-культурного середовищ; в напрямку пі-

двищення рівня сервісу враховувати досвід не тільки європейських лідерів, а й тих країн, яким швидко вдалося збільшити можливості залучення іноземних туристів ; під час проведення Євро–2012 максимально розкрити соціально-економічні, культурні, спортивні досягнення України та посилити її привабливість для іноземних туристів.

Список використаних джерел

1. Економічні проблеми XXI століття: міжнародний та український виміри / За ред. С.І. Юрія, Є.В. Савельєва. – К: Знання, 2007. – 595 с.
2. Кальченко Т.В. Глобальна економіка: методологія системних досліджень: Монографія. – К.: КНЕУ, 2006.–248 с.
3. Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг. – К.: Альтерпрес, 2002. – 436 с.
4. UNWTO World Tourism Barometer – Електронний ресурс: <http://mkt.unwto.org/rg/barometer>
5. UNWTO. Annual Report. A year of recovery. 2010. – Електронний ресурс: <http://unwto.org/>
6. <http://www.epravda.com.ua/news/2011/03/9/275664/>

Annotation. *Analyze the influence of globalization and its implications for the formation of new trends in world tourism market. It turns out the necessity of taking into account global trends to identify ways to develop the market of international tourism in the national economy of Ukraine.*

Key words: *globalization, the market for international tourism, ranking the competitiveness of the tourism market, the outlook for the Ukrainian market of international tourism.*

УДК 339.9.01

Решетник Н.І., к.е.н., доцент Київського національного лінгвістичного університету, м. Київ

ГЛОБАЛЬНА ФІНАНСОВА НЕСТІЙКІСТЬ В КОНТЕКСТІ ФІНАНСОВИХ ІННОВАЦІЙ

В статті розкривається проблема глобальної фінансової нестійкості економіки, що провокується змінами в грошовій системі, а саме, специфікою сучасних грошей і фінансових інновацій, обіг яких недостатньо контролюється з боку держави.

Ключові слова: *глобальна фінансова нестійкість, фінансові інновації, інноваційний фінансовий продукт, інноваційний фінансовий процес.*

Сучасна глобальна, фінансова нестійкість економіки відноситься до особливих економічних явищ. Вона обумовлюється специфікою причин які закладені в протиріччях існуючої світової грошової та фінансової системи, тому вийти з неї можна лише змінюючи наявну грошову систему і переосмислюючи сутність грошей і сучасний світовий порядок грошових відносин.

Якщо в сучасній Європі каталізатором фінансової кризи стали високі соціальні стандарти і необхідність їх підтримувати, то в країнах що розвиваються, включаючи Україну, чия економіка зорієнтована на сировинний експорт, джерела кризи інші – це тотальна залежність від зовнішніх ринків і відсутність внутрішнього ри-